

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Кonto почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не повертається.

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно: в краву 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 к.ч., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Made in...?

Львів, 26 жовтня 1928.

В статтях: „Наступ на Прагу“ і „В каламутній воді“ розглянули ми „знамениті інформації“ берлінського та не менше знамениті тих комбінанцій, краківського органу в справі уявної акції Праги в українській справі. Хоч як невірні є ті інформації і поплутані комбінанції, то все-таки одно в них є наявне і гідне уваги, а саме, що вони вертяться біля української проблеми. В дану хвилину байдужі нам тенденції тих комбінанцій, а важне тільки одне: вони підкреслюють вагу української проблеми, вони вказують, що під теперішню пору це найважливіше питання Європи, досі нерозв'язане й неполагоджене. Скоро тільки вирине справа війни чи закріплення мира, автоматично вирине й справа України.

Зовсім природно, що в тому стані постійної актуалізації українська справа є мячем і страшаком в руках „заінтересованих“ держав, себ-то в першу чергу державців українських земель, а в дальшу чергу їх протекторів.

Берлінський орган головний наступ звернув на Прагу, закидаючи їй заходи і змагання в напрямі висунення української проблеми на порядок політичного дня. Чеські чиновники офіційно дementують те, що „Букарештсько-берлінських“ інформацій. Відомості берлінського органу, немов то Чехословацька на спілку з Францією думає створити самостійну українську республіку, щоб опісля авіти з нею у федерацію та таким чином одержати колонізаційний терен, є безосновні. Метою тих інформацій є підбудити проти Чехословацьчини Польщу, Німеччину й Росію. Є це смішна й фантастична вигадка, бо ані населення Чехословацьчини, ані чехословацька політика не має з тим нічого спільного.

Однак, поминаючи всі ці ходи: концентричні наступу і відбої, являється питання, де, в якому центрі сфабриковано ці комбінанції?

Під тим оглядом думки можуть бути поділені. Могає ті комбінанції так само добре повстати в Москві, як і в Берліні (в порозумінні з Москвою), Варшаві, а навіть в Празі, або в якимсь російсько-емігрантським осередку.

Майстрами у фабрикуванні всяких сензаційних „документів“ і комбінанцій на тему заходів і змагань контрреволюційного укрїнства є більшовики. Радянська преса в коротких відступах часу сичине крик і галас на тему інтервенції. Ціх „інтервенційних“ заміток, відомостей і статей, як огню, лякається населення України. Не примара інтервенції, яка є абсурдом, являється годі перед населенням України, тільки пенія нових податків і данини або нової внутрішньої позички для відвернення наступаючої небезпеки, для зміцнення армії, для підтримки „пролетаріату“ і „інтервенційних“ держав, для розкладової роботи в протисовітських організаціях і т. і.

Серію таких фальсифікатів більшовицької роботи мали ми нагоду, знайти у відфотографованій віді, осядати в париських „Українських Вістях“ Шкаво, що одночасно з по- „українською“ берлінському органу як пендант до них у харківському „Комуніст-і“ появилася новий фальсифікат, ніби-то лист А. Лявницького до „міністра закордонних справ УНР“ на тему „українсько-польської угоди“.

В тому сфабрикованому в Харкові листі читаємо:

„Як уже вам писав, я з галичанами на- чав розмови. Довести до остаточного порозуміння між урядом Річпосполитої Польської і Галичанами, це для мене дуже важке завдання. Я зразу на- чав говорити з нашими прихильниками з партії Українського Національно-Демократичного Об'єднання, з посланим з-ром Дмитром Левичем та Володимиром Целевичем. Це сьогодні одинока партія, з якою у цім питанні можна говорити. Між Президиумом Українського Союзового Каубу і блоком Пана Маршала Пастушського є до певної міри порозуміння, не це порозуміння в нічому не мішає УНДО стояти в опозиції до уряду. Польський уряд робить зусилля, щоб Український Союзовий Кауб притягнути на сторону урядового блоку. Від Українського Каубу вимагається офіційної декларації, як це було зроблено українськими посланими, які зараз входять до блоку Пана Маршала. Крім заяви зможності супроти Річпосполитої Польської вимагається теж й заява, що Український Союзовий Кауб стоїть на становищі польської державності. Хоч Український Кауб міг би це зробити, то він цього не робить, вимагаючи, щоб перш за все з боку польського уряду були здійснені домагання Українського Союзового Каубу. Я з мого боку стараюсь висвітлити ситуацію і справу поставити на реальний ґрунт. Пан посол Д. Левичий зі свого боку робить зусилля, щоб підготувати ґрунт з самого Каубу для практичних переговорів. Необхідні є уступки з боку польського уряду, — про це я вже говорив з деякими міністрами та одержав їх згоду, що з боку уряду це буде зроблено. Коли мені вдасться довести до порозуміння, так і для нас це принесе великий успіх, бо тоді зможемо деяких визначних Галичан ажити для наших цілей“.

Для більшої „вірності“ до цього листа приплатано привітання радянського консула у Львові Лявчинського, який — мовала — „зі свого боку устроємо бенкет(?) для Галичан і хоче їхню опінію зважати для Совітів“, однак це „йому не вдасться“.

Не високої марки цей фальсифікат. Автором його є безперечно знадінпринципний галичанин, який хотів підірвати під „уенерівсько-дипломатичний стиль“, але як свідчать деякі слова (підкреслені підкресленим) з дорученого йому завдання виявився по партязику.

Зовсім природно, що УНДО, як незалежна українська національно-політична організація, до того ж найбільш на шляху більшовицької акції. Проти УНДО більшовицька влада і комуністична партія звернули всю силу своєї пропаганди й розкладової роботи. Те доручення виконують не лише комуністичні партії на українських землях під Польщею, не лише ад hoc до того покликані УПП, не лише всіма накладені, але й постійне намагання тим чи іншим способом знизати УНДО з петлюрівською погребовицею й убити його в угодовській комут. Ведучи акцію проти УНДО, наскрізь помагає сфабрикований, наскрізь безглуздовий лист А. Лявницького, чому одночасно не повісти якийсь „український“ берлінському органу як пендант до них у харківському „Комуніст-і“ появилася новий фальсифікат, ніби-то лист А. Лявницького до „міністра закордонних справ УНР“ на тему „українсько-польської угоди“.

тримається досить негативно у відношенні до Совітів? Цю каламутну, тореску акцію „за двома зайцями“ з одночасним насиленим уявної інтервенції перед очима дезорієнтованих і виснажених мас — занадто часто, хоч мало зручно, переводить більшовицька пропаганда. Тому найправдоподібніше, що джерела „знаменитих інформацій“ берлінського органу треба шукати в Москві або в Харкові, на доручення яких наступила „букарештська“ фабрикація в берлінському органі. Коли це зроблено в Берліні, то це лише чемність одного рапальського союзника для другого.

Однак можливо, що місцем фабрикації була й сама Прага. Чому? — сичає здивований читач, коли тут уявляє час нападується на Прагу. Певна, що це наступ на Прагу, однак чому такого наступу не могла Прага зробити сама проти себе, коли він нешкідливий, а може викликати деяку стурбованість у сусідів?

Про Букарешт, місце „сензацій“, ходять в останньому часі найрізномірніші поголоски. Між іншим говориться, немов би там акцентовано акцію лорда Ротерміра в користь Чехословацьчини. Ця акція малаб довести до відірвання Закарпаття від Чехословацьчини і приєднання його до Мадярищини. Таким чином Мадярищина і Польща одержалаб спільну границю. Також малоб наступити „спростування“ границі на Словаччині в користь Мадярищини. За те Мадярищина арештаб свої аспірації на Банат і Семигород у користь Румунії. Німеччина за резиманцію з ревізії поморського коридора малоб одержати „пласе“ на австрійський „Anschluss“. Не вдаючися в дальші комбінанції, а значаючи лише, що все малоб статися коштом Чехословацьчини. Розуміється, чому в такому разі Словаччина не може пустити контрпару, ніби то ваяти під свій „протекторат“ українську справу і тим налякати Польщу, Німеччину й Росію?

Очевидно, джерелом цих фабрикацій може бути й Варшава, яка з одного боку хоче спонукати Чехословацьчину до ліквідації останків українських науково-культурних установ, які їй дуже не на руку, а з другого боку мати аргут для дальшого здавлювання проявів українського життя, про що свідчить стаття краківського „Часу“.

Про російську еміграцію, яка лишилася невдоволеною проти всього українського і не може давати чехам їхньої допомоги українській еміграції, не варто й згадувати.

Де саме сфабриковано „знамениті інформації“ берлінського органу і творенням „самостійної української республіки“, — важко з усею певністю твердити. Допускаючи всякі можливості й відкладаючи безглузді фантазії, мусимо зазначити лише, що українською проблемою починають перекидатися як мичи. Але й це вже доказує, що в Європі промовою собі шлях свідомість, що з великих національних питань єдиного неполаданого є українська справа.

Німецька преса про українську справу.

(Короткий огляд.)

Перетягавши німецьку пресу, бачимо, що німецька публічна опінія широкіше цікавиться українською справою. Такі німецькі журнали та часописи, як „Дер Тас“, „Найон унд Штаат“, „Полайне Вохеншріфт“, „Дер Штаатсміттель“, „Остерунд“ та „Верлінер Тагеблатт“ присвячують постійно певну частину свого обсягу життя українському населенню під Польщею і під більшовицькою владою та нашим емігрантським змаганням.

І так у двох останніх числах відомого політичного журналу „Найон унд Штаат“ виходить такі статті, що торкаються української справи: „Українські партії в межах Польщі“ німецького автора Ганса Фабера, „Україна під польською владою“ Карлсфельда „Україна“ Іварського та „Культурна політика Польщі у відношенні до українців“. У першій зі згаданих статей помийний і дерний огляд сучасних українських політичних партій під Польщею. Інші статті, чисельність парламентарного представництва та політико-суспільні настрої щодо націоналізму та соціалізму. Друга стаття змальовує коротко положення українського населення на Буковині та в Бессарабії. Автор третьої статті представляє завдання та розв'язання між Заходом і Сходом, яку повинні відіграти український елемент на Закарпатській Україні, до чого не допускає чехословацький уряд своєю відомою політикою, притякуючися тим нимовнімо до серйозних мадьярських впливів на Закарпатті. В найновішій статті, поміщеній у вересневому числі згаданого журналу, якої автором є посол Володимир Целевич, знаємо докладно багатий статистичний матеріал про українське народне та середнє шкільництво, що є тепер під Польщею. В статті наведено політику польської влади супроти українських земель і фактичні шкідливі впливи на справі інфраструктури австрійської статії. Обговорює автор також міжнаціональні відносини „Прогіт“.

У статті „Прага на Сході“ з „Полайне Вохеншріфт“ є ще оглядовий укрїнський Фабера про дрібні мішаних східних політиків, але все це не має ніякого розриву українців від російських і більшовицьких.

У берлінському „Штайншамі“ з дня 16 вересня п. р. у вихідній статті з „Боротьба на сході на Сході“, де автор Яра, що всі народи Європи не будуть мати тих довгих своїх війн, доки єдиною ціллю не буде зрівняння у повному садовому обсязі. В дальшому той думок автор описує змагання українців до всіх й сподіваності та зможності з яких орієнт Європи і наслідком самозабезпечення справ українського елементу.

У „Верлінер Тагеблатт“, в статті п. р. „Україна, Росія і Москва“, розповідає радянський кореспондент українське населення Польщі Шабен про організовані акції українців на протестному ґрунті в три міста, що мусить викликати величезний резимант та навіть крик національного візку на Україні. Автор підтверджує, що Бюро Української національної організації Радянського Союзу в огляді на цю національну акцію виступає негативно.

„Остерунд“ (Берлін) мусить представити змислом підказати українське населення Польщі Шабен з його думками про українську справу. Автор підтверджує, що Бюро Української національної організації Радянського Союзу в огляді на цю національну акцію виступає негативно.

1888 — Прогіт — 1828 р. Це прокламаторська свідомість промислу над Тобієм, Громидином, Подумай, чи Ти знаєш свої зобов'язання супроти Прогіта?

архиваційний у статті розв'яз українського перекладного питання за останніх років і вплив того розвитку на українську освіту взагалі.

На тему загальної освіти.

(З приводу одного листу.)

Недавно був у „Літні“ цікавий лист із Катупини, над яким варто глибше придивитися. В тому листі висловлено дуже важку справу для нашої культури. Обговорюючи висхідний напад Північного Союзу Кооператив, автор листу приходить до висновку, що головною причиною неможливості нашої кооперації і її слабого розвитку є відсутність загальної освіти. Сила дати: не тільки кооперації, але й культурі взагалі, бо безпросвітність маси не в силі творити і планувати культури в сучасному розумінні.

Та це не новина — про це писалося і говорилося у нас дуже багато; була і є робота в тому напрямі, щоб поширити в масах освіту; засновано вже давно й освіти товариства, виходять книжки й часописи. Однак не вважаючи на всі ці змагання, рівень освіти нашої селянської маси ще дуже низький. Причина такого сумного стану та, що просвіта й наука лежать замкнені в книжках і часописах і не знаходять шляху, в тимчасовий належного поширення між народами.

Автор згаданого листу підходить ближче до справи поширення освіти в широкій масі і подає нові практичні проекти. Співносить на один з них, а саме на ті, що говорять про сільських лекторів, бо цей проект видається мені для нас особливо доцільним під нинішню пору.

Автор пропагує ширення освіти між селянами, членами кооперативів, при допомозі лекторів, яких має вишукувати управа сільської кооперації; ті лектори мали б читати в невеличких гуртах „Господарсько-Кооперативний Часопис“, у якому побіч кооперативних відомостей слід помішувати і коротенькі статті на всілякі біжучі теми.

Цей проект автора листу. Безперечно, що освітня праця того роду дуже важлива і важкою думкою до перевернення. А на мою думку згодом можна й поширити в тім напрямі, щоб лектори читали не тільки свій кооперативний часопис, але й інші статті, а то й цілі систематичні

випадки на господарські і загально-освітні теми, і то для більших гуртів селян. Однак в такому випадку була б потрібна ширша організація таких читань і викладів, оперта на довірі філій або й на центральні товариства, проєкції й кооперативні. Згодом добре ушкоджені лектори могли б нам асистувати до деякої міри народні університети, про які в нас не так давно обговорювалося і про які ми мріємо з тугою, а навіть могли б дати почин до їх заснування. Але не забуваймо думкою так далеко вперед.

Зокрема щодо кооперативної освіти, то врім видавання часописів та устроювання відповідних курсів бажано було б, щоб кооперативні інструктори пошукали на місцях тих, що працюють у кооперативах та справляли на місці їх потреби і промахи. Для того цілі могле б повноваження делегувати шороку на якийсь час одного інструктора до польської селах. Кооператори і сіл повинні зі свого боку, коли тільки треба, уділяти до повноважень кооператив по порядку і виконанню, бо переважна частина не домагає і отрат походить з невинних діловодств. Краще в самі почини зарплати ліквідувати, як через провозації і небажання наражувати кооперативу на отрати і занепад.

Наш парів спосібний і бажав всім селам добути собі освіту та краще життя. Треба тільки знайти спосіб, на йому і тім допомогти. І саме сільські лектори будуть у нас тими піонерами, що розвідають шляхи народної темноти, яка тягнеться на нас усіх та синицею наш похід до добробуту й волі.

Добро „Пресвіти“ — це добро цілого народу, а зокрема кожного з нас.

Ріжні вісти.

ЕКСПОЗЕ МІН. ЧЕХОВИЧА.

Польський уряд, представляючи в парламенті бюджет, пропонує на 1929-30 рік зменшити палаті госп. положення в уряд. Речником уряду буде мін. сарбу Чехович. Бюджет лебати триватимуть довше ніж мін. року.

СПРАВА ЗАБЕЗПЕКИ ПОЛЬСЬКО-НІМ. КОРДОНУ.

Німецькі часописи повідомляють за

амстердамськими джерелами, що польський уряд з нагоди репараційних переговорів звернувся в потю до Франції, уряду. В поті польський уряд пропонує, щоб Франція, як держава, що прийняла в Люксембурзі гарантію за безпеку зах. кордонів Польщі, підтримала становине Польщі, яка нібито домагається, щоб Німеччина вложила кошти в справі безпеки польсько-нім. кордону. Заява ця була би нібито умовною передумовою евакуації Насрени. Пат докладається в мін-ства закорд. справ, що вістка про ці поті несправдана.

ПРОЦЕС ЗА ШПІОНАЖУ В ТЕРНОПОЛІ

У місто Тернопіль перед тернопільським кримінальним судом розправа проти Зарицького і тов. за шпіонажу. Зарицького засудили на 2 роки тяжкої в'язниці, Самборчука на 1 рік в'язниці. В справі інших обвинувачених прокуратор передше задержав слідство.

НОВИЙ АМБАСАДОР СРСР У ПАРИЖІ.

Відкликання представника СРСР у Парижі Дюгадєвського постановлено означено. Його наступником буде Стомоніков, член колегії нар. комісарів закорд. справ. Якійсь час Стомоніков був торг. представником СРСР у Берліні, оскільки був нар. комісарем закорд. торгівлі.

СПЕНА В ЗАКОПАНИМ — НА ЛИТВІ ІЗДІЯТЬ САНЬМИ.

Після сильної вітри наставла в Закопанім велика спена, що доходила до 25 степів. Зі снігу не остало ні слідів. З Копапані надходить вістка, що в багатьох місцевостях Литви випали такі сніги, що крили поля і дороги. Передовсім у півн. Литві люди їдять саними.

НОВА БУД. КАТАСТРОФА.

В чеській Тешні завалилася одна стіна густинської перизи, яку саме будують. Під заваленими агинули два робітники.

100 ПОЛІЦАЙВ АТАКУЮТЬ ГРАНАТНИХ БАНДИТІВ.

Бандити, що в помеділок у Кольоні вилася після бою з кордоном 400 поліцаїв, відійшли в одній в бік. Бандит отворив рев. пальбу на втечу в бік. Коли прийшло 100 поліцаїв і огляда сторожа, бандити дали стріляв. Його вдалося зловити раненого шойно, як у кімнати.

ту, а інші він скривався, вилася в інших гранат.

КОМУНІКАЦІЯ „ЦЕПЕЛИНОМ“ МІЖ ЄГИПТОМ І ІНДІЄЮ.

В Баєді основується англі-індійське менше летунське товариство, яке створить постійну комунікацію „Цепелином“ між Європою й Єгиптом і Індією. Такий лет має тривати 8-10 год.

ЯПОНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ МАНДЖУРІЙ.

Японія в переговорах із китайським урядом заявила, що забере свої відносини з провінції Шань-Тунг, коли Китай визнає права Японії до Манджурії.

Біржа.

Гривні.

Американський долар 8:57:50—8:57:75, канадський долар 8:51:50—8:51:75, чеська корона 0:26:25—0:26:30, австрійський шілінг 1:23:30—1:23:00, румунська лея 0:03:25—0:03:50, французський франк 0:34:30—0:34:75, швейцарський франк 1:21:30—1:21:50, фунт стерлінгів 43:40:00—43:40:00, радянський червонець 26:00—27:00.

Золото: 20 корон 36:00:00—36:00:00, 20 франків 34:40:00—34:70:00, 20 німецьких марок 42:40:00—42:75:00, 10 російських рублів 46:80:00—47:20:00.

Срібло: Австрійська корона 0:02:00—0:02:00, 5 австрійських корон 3:55:00—3:60:00, австрійський флорин 1:27:00—1:30:00, російський рубль 3:00:00—3:10:00, копійки за рубль 1:50:00—1:55:00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 46:00—47:00, пшениця селянська 41:25—44:25, жито галицьке 34:25—35:35, ячмінь галицький броварський 35:50—36:50, ячмінь на мазю 31:00—32:00, ячмінь північний 35:50—36:25, овес галицький 31:00—32:00, кукурудза румунська 44:00—44:50, барабала промислова 6:25—6:75, фасоль біла 90:00—115:00, фасоль козірова 60:00—65:00, фасоль крапа 80:00—90:00, горох півн.-Вікторія 57:50—67:50, горох північний 45:00—47:00, бобів 30:00—35:00, мінська пастернак і зерні 00:00, ячмінь 34:25—38:25, сіно солоне краєве присадило 18:00—20:00, солома присадило 5:00—5:25, гречка 35:00—36:00, льон 20:00—20:00, дубів сніг 21:50—22:50, ріпак олійний 70:00—72:00, мука пшенична 5 при 80:00—81:00, мука житня 70 при 51:00—51:00, грисів кукурудзяний 67:00—70:00, мука кукурудзяна 49:00—51:00, отруби житні 24:00—24:50, отруби пшеничні 23:50—24:00, крупні гречані 70:75—72:75, пшеница 24:75—25:25, крупні ячмінні 49:25—51:75, невяна 49:00—51:00, проса краєво 40:00—41:00, накути ячмінні 49:00—50:00, конюшина краєво 220:00—250:00, жак синій 125:00—135:00, жак синій 103:00—110:00. Мішки жито виробу Стради Варта 1:43—1:72, мішки уживані добрі 1:35—1:42.

І. СВЕЩІЦЬКИЙ.

35 літ наукової праці.

З приводу ювілею проф. Кирила Студинського.

(Довіщення.)

В царині наукової праці заслуги проф. Студинського не менші, як і на полі адміністрації Науковим Товариством. Почав він і як молодий адепт українського фольклору розвідкою про „Ліринів“ 1894 р. Отся народознавча монографія остала по сьогодні одинокою, що найкраще свідчить про її історичну цінність. Цєю студією віддав він належну данину і романтичному настрою тодішнього українського народництва, а вже за рік нинішня свій справжній інтерес для тої ділянки давнього українського письменства, на якій бстав по нині одиноким авторитетом.

Як колишній богослов, Студинський-фільолог зацікавився полемічним письменством XVI—XVII вв., себто тої переломової доби, коли то Закіда Україна в шлях самооборони, для заховання свого українського обличчя й роду, мусіла рішиться на частину злуку в Римом, а з другого боку виступити проти цієї злуки. Це одно з найбільш трагічних місць в житті західно-українських земель полекуді і по сьогодні. Тим-то фільолог-галичанин, як православний член уніатської церкви, міг дуже легко полати в полемічний тон з православними обличчями й історіографами полемічного письменства, а з другого боку наразитися у надто ресних ка-

токнів на закид у „схематичному дусі“. Не полав проф. Студинський у Скидаю, але виминув і Хариду, як дослідник полемічного письменства, якому присвятив цілу низку обширних праць: „Пересторога“ 1895, „Хто був автором Антирези“ 1900, „Про Потія“ 1902 і 1914. Памятки полемічного письменства 1906, Полемічне письменство 1601 року 1911, Антиграфі 1925.

Цими студіями намітив він усю велику експуну справжньої публіцистики, що на передмі двох століть оживляла широкі верстви української суспільності в її ваганні між Сходом і Заходом. Це вагання, амаміє і жини по сьогодні, породило серед деякого, що не знає догхих дій української публіцистики, яка мало-що не до Нестора сягне, докори за те, що, мовляв, професор університету займається такими нецікавими питаннями. Але це був може тільки хвилий настрій осудів, який певне пройшов, коли вони арозуміли, що тільки людина з темпераментом публіциста могла відчувати чар ділового життя давніх діб, що бє твердим житником у аягії, числах і ярих образах полемістів.

Як професор, Студинський давав певно своїм слухачам добрий приклад вибору тем і методів їх оброблення статтями про новітніх письменників України: Шашкевича 1898, Метанського 1897, Котляревського в Артемовського 1901, основною промовою в Полтаві на відкритті пам'ятника Котляревському 1903, про Шевченка 1903, 1909, 1911 і 1925 та своїми лекціями, коли ми можемо назвати цілий ряд його колишніх учнів, що тривало зазначили

ли свою научну підготовку цілою низкою добрих студій. Назвемо тільки — Созанського, Єлюка, Тершаківця, Гординського, Андрохівця, Возняка, що очевидно вийшли з наукових інтересів свого професора, поки й самих себе не виявили.

А ці інтереси були в Студинського завсе живі, до певної міри на часі — зобов'язані. Студинський, свідомий українофіл і українець, вийшов з дому батька ревного старорусина-русофіла, з яким була в нього певно не одна висока, і тонкополітична розмова про спірні питання галицької національної політики. Та сам професор входив у склад тоді дуже активної наслідницької т. я. пововорської партії Варинського-Вахнянина і разом з Макошем стає справжнім столпом новоствореного „Руслана“. Вогонь страстей, що горіли в серцях „русских“ і українців, „кацапів“ і „воковурсників“, „націонал-демократів“ і „християнських суспільств“, сьогодні відчує тільки той, що сам колись в цьому полум'ї праживав. Отож проф. Студинський вгизається в пожовклі і порозкидані листки т. н. Погодинщини в Галичині і опрацює вразково, хоча іноді ледо за однобоко — кореспонденцію Зубрицького 1901 і 1918, просто класично видає кореспонденцію Якова Головацького з прекрасною джерельною характеристикою доби 1835—1860 рр. (1905 і 1909), дає виваки інституцій Земляковського з епосом Ступицьким (1908), повертає ще раз до культурного життя Галичини 1835—1847 р. (1909), а доби 1795—1857 у 1920, щоб завершити це 1916 р. оглядом життя Львівської Духовної Семінарії за часів

Шашкевича 1829—1843 і в р. 1923 монографією про галицького сатирика і гумориста Павла Леонтовича.

І знов дехто найшов був привід до закидів на адресу усієї установи, себто Наукового Товариства імені Шевченка, за те, що видає такі нібито недотепні й нежизні речі. Забули сердіги, що кожні річ оживає під подихом життя того, хто її спостерігає, до неї підходить і нею займається, та подихом мертвечини обдали добу галицько-українського відродження.

Але не на про стали ми з дійсними і миними противниками фільологічної праці академіка Студинського. Він сам, його учні, дослідники і продовжники певно віраз будуть говорити з критиками й осудцями.

Але літописець цієї діяльності не був би точний без згадки про статті акад. Студинського про соціалістичні громади і їх судові процеси, згадані в всеукраїнському тижневі наступнику — Драгоманова, Франка і Павлика. І знов публіцистика, і знов живий шматок життя рідної Галичини в загально-українському зв'язку Вуковича, Угорської Руєн і Великої України — в ображених темпераментного збирача, переказчика й систематика.

Студинський-дослідник є завсе гарним оповідачем, він навіть аїршував. Але як дослідник він виявляв постійно свій публіцистичний темперамент вибором тем, для яких не скоро знайдеться йому рівний — а таким даром спостереження і передачі.

Львів, 23. жовтня 1928.

Шановний Пане Редакторе!
Прішчу Вас не відмовити умістити на сторінках Вашого часопису такого мого листа:

В 4, 5, 6, прикрасного журналу „Нова Україна“ за цей рік, що виходить під редакцією п. Шаповала й том. у статті „Антигет“ несли нізком невірні відомості про діяльність підборадської орг. с.д. зокрема мов, як її члена. Не маючи бажання підозрювати з того сорту журналістики, до якої можна пристосувати слова Гайнго: „Кожне слово — це міна посядана“ при тому непорочний, а в інтересах оборони моєї честі, яка для кожного емігранта така дорога, поділюсь:

20. квітня п. р. між українською колонією в Подорадах поширювався пам'ятки, направлений проти української г.д. зокрема проти мене, підписаний відомим, УПСР, У Подорадах два гуртки, собі нерожі, претендують на таку назву. Тому мені прийшлося зазвати певну ласку, щоб повернути авторів пам'ятки, які думали, що вони, прикриваючись іменем організації, отже невідомої, правно неіснуючої особи, можуть безкарно нападати й оскаржувати тих, хто їм не до вподоби. Як названий по імені й пам'ятки, й оскарження пп. Кошеля, Довгала, Залеського та Федорова (с.р.), пропонуючи їм перед судом довести, що я дійсно „безгладі і негідно облича брудом“ (цитата з пам'ятки) партія с.р. та її „чесних борців“ і т. д.

Обвинувачені не перевели доказу правди і дальший хід судового процесу дозвілю, відносно судовим протоколом, викладати:

1. Т. 22/25. Окружний суд в Подорадах. Від. III, дня 26. червня 1928. Перед початком судової розправи проголосили обвинувачені Спрідон Довгаль, Болеслав Залеський, Максим Федорів, а за обл. Олександра Кошеля його правий заступник д-р Отто Гайк, адвокат в Подорадах, що лютістю, поширювання в будинках Академії в Подорадах дня 20. квітня 1928, вони не думали підняти особистої честі приватного обвинуваченого Олександра Кошеля або обвинувачувати його особисто з якогось личесного діла. Вони вносили його про звинувачення і зобов'язали закласти 4 т. му кошти судового поступовання до дня 20. липня 1928 р. на руки д-ра Мілнуса Заліни, адвоката в Подорадах, 130 тх. Тим задовольнився обвинувачувачий і відступив від скарги.

В істому промисловості не змінив би обвинувачувач, який публічно задував свої іпрони, розбавляючи їх паливо та шпигу ображати в той-же сприв, того, якого прости звинувачення.

Не так робить „Нова Україна“, орган, заведений за співпрацюючістю публіцистики у своїх процесах. В статті „Антигет“ зазначено чл. цього журналу діяти нізком неправдивого погугу чл. цього органу: „Ті, обжаловані, виходили з міркування, що правдою нічого не можна образити, на який судді — чи хотіли прокармивати образити п. Кошеляського — звинувачення, що ображати не хотіли, а тільки компрометувати правду і подати її до публічного відомо. Коли ця правда ображає п. Кошеляського, то ми за це відповісти не можемо, прокармиваючи, випущеною організацією, звідки ж не було цього було довести для суду, щоб усе справу прийняти. І чесний суд справу прийняв.“

Поміж самими читачами судити про жардану вертеться питання „Мова Україна“, коли два в редакції С. Довгала та Б. Залеський, підписавши анкету нападників проти п. Кошеля, тепер у своїм журналі старіються довести, що кожен інше, як це було в дійсності. Більш ніж „Нова Україна“ коли так активно перекручують факти, прокармиваючи засвідчення, то чого ж варто вважати режис „Інформації“ та „Факти“, що підкажуть в цьому журналі?

І правдивою ознакою
Олексій Кошеляський,
Подоради, 18. IX. 1928.

Нові книжки й журнали.

„Пос.уп.“ вісник літератури й життя Переселенців 1928 р. 4 Річник. 1-й випуск. Зміст: Дуз степів і трагедія П. Шостаківського; Коляска і театр (Степан С.); В улюбленій столиці араб Бейнго (О. Назарук); Голдаль (Б. Голдаль); Перша війна (Богдан Палач); Дитя (Меріан); Кріп Неворин (А. р. Гер Лоскель); Виставка преси в Києві (М. Г.); Перші українські вибори в Галич.

Д) проважі 5 метр. сот. мелу карпатського — гарантованого в ціні 3.0 зод. за 1 метр. сот. Адреса: Іван Кочержук, вчитель, Леїчівка, пошта Дуба в Ражнівці. 830 1-1

ВІЛЮ й СТАНІСЛАВ ОВІЗІВІМ, соціальним мешканцям 4 (чотири) кімнати з комфортом і будівельну площу до полуля 610 м² продам або заміню на реальність у Львові. Відомість: Станіславів вул. Матейка ч. 27. 833 1-2

РУТИНОВАНИЙ КОНЦІПЕНТ, обійме посаду у адв. водата. Може нести зовсім самостійно канцелярію і ручити за соціаліст. вчення. — Згодження слати до Адміністрації „Діла“ під „соціаліст. конціпент“. 811 3-3

ГОДИННИК ВАШІ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні вана Зельтенрайха, Львів, пл. Марійська 5. — З пров. нці просимо репараций прислати поштою — Старокоди даяські годинники переробляємо на ручні. 123-2

РЕФОРМИ, ПАНЬЧОХИ, УКРАЇНЧКИ, Райгуки чисто конічні по конкурентній ціні. Шпес Львів, Бойків 7. 703 8-10

ФОТОГРАФ ЯНУШЕВИЧ, вул. Інженерного Поля ч. 1. біля Залесної. Тел. 39-61. 815 4-5

М ДНІ бранло-аста, також іншу біжтерію поручає дешево Домбровські - Розваженські, Львів (Готель Жоржа), Тел. 27-29. 2181 18-

чинні під надзором Польщі; Зі світа; Біографія; Літературні замітки. „Sprawy Narodowosciowe“, czasopismo poświęcone badaniom zrozum narodowosciowych. Wrszaw 1928. Nr 3/4. Treść numeru: Stanisław J. Paprocki: IV. Kongres mniejszości narodowych w Genewie; Dr. W. Junak: Szowinizm polskie w Niemczech; Dr. A. Krysiński: Liczba i rozmieszczenie Białorusinów w Polsce; Polacy na Ukrainie Sowieckiej; St. Czarnowski: Sprawy mniejszości narodowych w Unji Stowarzyszeń Ligi Narodów; Kronika.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

В неділю, ані 28 жовтня 1928 р. о год. 5, по пол. відбудуться Звичайні Загальні Збори Круги „Рідної Школи“ в Надвірній в саді місцевої Читальні Прогрессу. — Старшина Круга. 831 1-1
Сходили член в С. А. делегатури Стри. відбудуться в Стрию в неділю дня 28. X. п. р. в год. 10. передполудня в саді тов. А. Каса Задаткова* при вул. Трибунальській в такій денній порядку: 1) Отворення сходни і вибір преиди. 2) Реферат д-ра А. Гарасімова про справу відомого переселенця адвокатури в Польщі, справу парцеляції ерекціональних ґрунтів і права української мови. 3) Реферат д-ра Е. Домбчевського про організацію справи 4) Внесення і зняття. Після сходни в год. 12 в полудня в ті самій саді виказ проф. д-ра В. Старосельського „Проблема правосуддя держави“ при участі ширших правничих асугів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

332 Переселення Рент-енем. 22-23. 834 1-1

SUNBLAST

МИЛО

КАРДИНАЛЬНОЮ прикметою мила, першорядної якості, є безглядна і абсолютна чистота. Якраз ці прикмети характеризують мило Sunblast, яке також найбільше розповсюджене на світі. Не вільно прати гарного і дорогого білля ніяким підрядним милом, нічо отже дивного, що в дбайливих гасдіствах запотребування мила Sunblast рівняється запотребуванню води. А обильні милини, які витворює, швидко і радикально стирають бруд.

P. St. 6-24

Lever Brothers Limited, Amra

ОВОЧЕВІ ЩЕПИ.

Найлучше садити в осени Закозлення дрібні і затонові слати до: Садівничо-городничих Заведення А. Терпизла в Залужки поч Галич Телеграми: Терпизак, Галич. Число телефонів: Галич І. Шни за мещи і якості 350 зод. II. якості 3 зод. III. якості 250 зод. Попитові Союз, Кооперативні і Круги С. Г. при збірних закозленнях одержать від 10-20 процент опусту. 826 2-3

30.1. 11-00	БУДИЛЬНИКИ	30.1. 11-00
франц.		закорд.
381 з гарантією, тільки у фірмі 1-3		
В. ГРИНБЕРГ, Спастуся 4. Тел. 58-22.		

Загальні Збори

Філії Музичного тов. ім. Лисенка в СТАНИСЛАВОВІ

відбудуться дня 30. жовтня 1928 р. о 8-10 год. ввечері (20-тих) в кімнатах тов. „Бояк“, при вулиці Гоголівської ч. 22. зі слідує чл. дзевним порядком: 1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 2) Звіт уступаючого виділу з діяльності за рік 1926/27. 3) Звіт Дирекції Муз. Інституту. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Вибір делегата на Загальні Збори матернього товариства у Львові. 6) Затвердження директори школи. 7) Вибір нового виділу й Контрольної Комісії. 8) Внесення й зняття. 833 1-1 За виді: Гр. Онуферко.

VI. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Пенсійного Інституту Українських Приватних Службовників у ЛЬВОВІ

відбудуться дня 10. листопада 1928 року (субота) о год. 17-й (5-та попоз.) в саді Товариства „Українська Веселі“ у Львові, вул. Рутівського ч. 12. І пов. „Народний Дім“ в такій денній порядку:

1. Відкриття Зборів.
 2. Верифікування протоколу Звичайних Загальних Зборів з дня 29. червня 1927 року.
 3. Звіт Старшини з діяльності за діловий рік 1927 і пропозиції звіту ревізора.
 4. Одобрення рахункового закнення та звіту з діяльності Інституту за 1927 рік.
 5. Вибір 3-ох членів згідно 3-ох заступників членів Старшини на місце уступаючих (§ 48 статуту).
 6. Внесення Старшини на виборгороду ревізорам за переведення ревізії рахункового діловодства в 1927 році (§ 52 статуту).
 7. Ліквідація Пенсійного Інституту.
 8. Зняття й делегатури.
- Щ. Загальні Збори скликаються згідно з постановою §-у 16. статуту Пенсійного Інституту тому, що Збори скликані на день 13 жовтня 1928 р. не були адекватно важно рішати, з уваги на неспіввідношення число тоді заступники голосів. Загальні Збори отже скликані будуть важно рішати в справі, порядком дзевним об'єднати, без огляду на число заступників на них голосів (§ 46 статуту).
Львів, дня 24. жовтня 1928 р.

СТАРШИНА

Пенсійного Інституту Українських Приватних Службовників у ЛЬВОВІ.